

Remissvar avseende reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser (Ds 2020:15) diarienummer S2020/05223/SOF

Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

I Ds 2020:15 är förslaget att det i patientsäkerhetslagen (2010:659) ska införas en ny paragraf

Förslaget till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

4 kap. 5 a § I yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område får endast den som har bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska använda titeln.

I remissförslaget saknas fokus på kommunens undersköterskor. I betänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) föreslogs följande formulering: ” Den som har en undersköterskeexamen eller har motsvarande kompetens ska efter ansökan få ett bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska. Endast den som har sådant bevis får i yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, socialtjänstens område eller enligt LSS använda yrkestiteln undersköterska.”

Kommentar:

Vi förordar den tidigare formuleringen som tydligare innefattar både hälso- och sjukvård samt socialtjänstens områden. Risken kan annars bli att kommunernas verksamheter ses som ett B-lag, som mindre attraktiva och mindre kvalificerade. Den nu föreslagna formuleringen kan därmed leda till att kvaliteten i socialtjänsten sjunker och att syftet med ökad kvalitet och säkerhet inte uppnås inom socialtjänsten

Undersköterskans arbete inom socialtjänsten innebär ofta ett självständigt kvalificerat arbete med ansvar för exempelvis; dokumentation enligt socialtjänstlagen samt ibland även hälso- och sjukvårdslagen. Undersköterska ska även planera, genomföra, dokumentera och utvärdera de beviljade insatserna för individen.

Undersköterskan i socialtjänsten utför även delegerad läkemedelshantering.

Överväganden och förslag

Kommentar:

När det gäller utbildningskraven för att få ett bevis om skyddad yrkestitel så är det helt i linje med hur utvecklingen av yrkesutbildningen inom vård och omsorg är. I skolverkets gällande yrkespaket för undersköterskor ingår Svenska 1/ Svenska 1 som andra språk samt Samhällskunskap 1a1, dessa kurser ingår inte i den programgemensamma delen av vård och omsorgsprogrammet idag utan är gymnasiegemensamma kurser.

- Att höja nivån i svenska från 1 till 2 kan komma att innebära ökade svårigheter för vissa personer att uppnå behörighet som undersköterska i en framtid.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Att översätta och jämföra äldre betyg och kurser med nya finns tidigare riktlinjer som bör fungera utan större problem för den som ska utföra granskning av betyg inför utfärdande av bevis att använda titulaturen undersköterska.

Kommentar:

Övergångsreglerna:

Enligt de föreslagna övergångsreglerna så ser vi en farhåga i att den eftersträvade kvalitetssäkringen kommer att vara svår att mäta under de kommande 15 åren.

Vårt tidigare förslag var att låta alla med undersköterskebefattning behålla sin titel och att alla som utbildas enligt det nya upplägget får ansöka om ett bevis i samband med att de färdigställer sin utbildning.

Det är viktigt att de som vill gå från en annan yrkestitel till undersköterska och som har rätt utbildning ska kunna ansöka om bevis på ett smidigt sätt.

En stor börda läggs på arbetsgivaren att utfärda en massa arbetsgivarintyg för att de som redan är anställda ska kunna bevisa att de har TVA eller har jobbat minst motsvarande 5 års heltidsarbete under de senaste 10 åren. Det kan inte läggas ansvar på enskilda medarbetare att begära ut dessa anställningsbevis utan en arbetsgivare bör kunna lämna in en lista, med medarbetare som uppfyller kraven, till Socialstyrelsen för utfärdande av bevis. För organisationer som redan har upparbetad kommunikation med Socialstyrelsen för gällande legitimationer bör samma elektroniska överföring av kompetenser/bevis möjliggöras för enkel hantering.

Vi ser en fara i att en anställd genom validering av reell kompetens, motsvarande 5 års heltidsarbete under de senaste 10 åren, ska kunna uppnå kraven för skyddad yrkestitel. Det kan orsaka att den skyddade yrkestiteln undervärderas. Eftersom det redan står i förslaget kan arbetsgivare med mindre seriösa avsikter se chansen att uppfylla kraven utan att medarbetare faktiskt har den formella kompetensen.